

ЕКСТРЕМИСТИТЕ СЕ ВГНЕЗДИЈА

Една од најспорните балкански области, која во себе содржи потенцијал за криза во наредниот период, е Санџак. Ретко кој сака да му придаде важност како проблем и како таков е поттуркуван под килим. Денес ситуацијата таму е навидум мирна, но напната. Проценките велат дека по независноста на Косово, следното буре барут ќе биде токму Санџак. Тоа е регионот, кој со векови бил сфера на интерес на балканските народи. Освојуван, прекројуван, асимилиран... Во него денес има многу радикални елементи со фундаменталистичка заднина. Тие ја шират екстремната вера на т.н. вахабизам, кој доаѓа од арапскиот свет, од идеологијата на Талибанците. Кој е всушност Санџак? Што претставува тој? Може ли да го засени прогресот на Балканот?

Пишува:
Мишко ТАЛЕСКИ

ВО САНЏАК

Санџак отсекогаш претставувал посебна територијална и административна област. На турски јазик Санџак значи знаме. Низ историјата името Санџак е задржано и претставувало управна област од втор степен (управна област од прв степен бил пашалакот). Новопазарскиот Санџак бил еден од шестте санџака, кои влегувале во состав на Босанскиот пашалак. Од почетокот на отоманската управа тој претставувал посебна целина. Во заеднички граници Босна и Санџак постоеле од 1699 година. Состојбата се променила во 1878 година на Берлинскиот конгрес, кога Санџак останал во состав на Османлиската империја, а Босна потпаднала под Австрија. Бошњациите ја одбиле оваа одлука и се подготвиле за вооружен отпор. Австрискиот крал Фрањо Јосиф испратил војска од околу 300.000 војници и по три месеци тешки борби, австро-унгарската армија влегла во Сараево. Сепак, австриската војска создала подобри услови за живот од оние кои владееле во тој период во Србија, Македонија, Црна Гора и Бугарија. За да се ублажи недовербата кон Австро-Унгарија, новата власт во 1882 година организирила Исламска верска заедница. Власта се обидуvalа да го неутрализира турското влијание во Босна, но почнало барањето за верска автономија, која одела во прилог на османлиското царство. Сè до Балканските војни Сан-

џак претставувал административна единица со управа и културно седиште во Нови Пазар. По Балканските војни управата ја презела Србија. За време на Втората светска војна Санџак бил оку-

пиран од германски и од италијански воени единици. Била создадена демаркациона линија на разграничување меѓу германските и италијанските трупи. Во тоа време, за територија од Санџак се

заинтересирала и независната држава Хрватска, на чие чело бил Анте Павелиќ. Неговиот сон бил Хрватска да се протега од Истра на запад до Санџак на исток и до Суботица на север. Тој тоа го остварил благодарение на наклоноста на Хитлер. Од друга страна, пак, Санџак бил предмет и на големосрпски империјалистички амбиции. На крај и Албанија полагала право на некои негови делови, како Рожаје, Плав и Гусиње. И таа, под покровителство на фашистичката коалиција, успеала да ги анектира овие делови. Есента 1941 година речиси цел Санџак ѝ припаднал на Италија. Кон средината на 1941 година, Дража Михајловиќ објавил наредба под името - инструкции, во кои од четничките команди барал чистење на Санџак од муслиманското население.

ГОВОРОТ НА САБЈАТА Е ПОИСКРЕН ОД ПИСМОТО

Меѓу сите муслимани кои денес се нарекуваат Бошњаци, најприврзани за исламот и најподложни на екстремизмот се оние кои доаѓаат од Рашката област, поточно Тутин, Нови Пазар, Рожаје и др. Тој тренд како информација дошол и до САД и до земјите од ЕУ, кои биле изненадени од приврзувањето на санџачкото население кон фундаменталниот ислам. Најголемо влијание вршеле имамите кои доаѓале од Босна и од Косово. Еден од нив е имамот од Ораховац - Косово, кој е оца во Белата џамија на Вратник, најмуслиманскиот дел од Сараево.

Значи, среде Босна дошол Албанец од Косово за да ги подучува муслиманите дека треба да го прифатат џихадот како дел од нивниот живот. Во една прилика тој на Бошњациите во сараевската џа-

мија им порачал: **"Говорот на сабјата е поискрен од писмото. Состојбата на муслиманите не може да се промени со зборови и со хартија. Се знае како таа може да се подобри. Џихадот е единственото средство. Немојте да мислите дека поинаку ќе опстанеме. Треба да се концентрирате на три работи: верата, економијата и отповикот на Алах, кога ќе дојде времето и за џихад"**. Меѓу оние кои во Босна се надгледувани и апсени заради хуманитарна работа, односно соработка со терористички единици, повторно се нашол еден Албанец по име Дургути, со потекло од Ораховац. Тој имал јасно зацртана мисија во Босна и Санџак по налог на Ал Каида. Последниот балкански случај од Пакистан вели дека е уапсен државјанин на Албанија, кој дошол да ѝ се приклучи на мрежата на Бин Ладен. ЦИА признала дека тука направила лоши проценки. Нејзините сојузници сега работат против нејзините геопланетарни интереси.

АЛБАНСКИОТ НАД БОШЊАЧКИОТ ИСЛАМ

Според Статутот на Исламската верска заедница во Санџак, таа е дел од исламската заедница во Босна и Херцеговина. Таа, пак, само вербално ги осудувала обидите за труење на муслиманската младина со идеологија која се коси со западните трендови и е во насока на нивно уривање. Идол и мит полека на Балканот станал терористот број еден Осам бин Ладен. Еден од оние кој ја шири профундаменталистичката идеологија на балканските простори е реис ул улема Мустафа Церик, човекот кој доби награда за мир од УНЕСКО. Американската Влада сега не е во состојба да осуди човек за екстремизам, а само пред извесно време го наградила за мир. Токму Церик е еден од оние кој со авторитетот што го има ги одобрува текстовите во службените весници на Исламската верска заедница, во кои се

пишува за светата работа на џихадот. И покрај фундаменталистичката димензија која се провлекува во работата на реисот, тој сè уште важи за миротворец на овие простори. Албанското муслиманско општество традиционално е многу поповрзано за исламот отколку Бошњациите во најекстремната форма. Поради тоа, Церик му дозволува на имамот од Ораховац да го проповеда џихадот во Босна. Германската разузнавачка служба БНД на својот платен список има уште еден Албанец од Албанија, Самедин Џезаири со австриско државјанство, кој има тесни врски и со Ал Каида. Ако по толку децении сурова комунистичка и антирелигиозна политика овој тип успеал да се најде на патот на борбата за исламот во рамките на Ал Каида, тогаш ќе се увиди колку исламот денес таму е силен, во земјата на долгогодишниот атеизам.

БОСНА ПРЕКУ САНџАК ДО СРЕДНИОТ ИСТОК

Припадниците на вахабизмот подолго време ја меркаат Рашката област за свое дејствување во тесна врска со познатата терористичка организација "Црвена ружа". Вехабиите се особено агресивна исламска организација, која применува насилство во остварувањето на своите цели секаде каде што постои, а истото го применува и против припадниците од своја националност, кои не ги следат во идеологијата. Со радикалното толкување на Коранот, тие настојуваат екстремниот ислам да го наметнат како начин на живеење. Особено е опасна групацијата "Црвена ружа", која дејствува во Босна, но настојува да се инфилтрира и во Србија. Познато е дека во Босна има голем број Муџахедини, кои се доселуваат во деведесеттите години на минатиот век. Само еден пример, од 14.103 патници кои пристигнале во 2001 година во Босна, досега не се излезени 8.829 странски државјани за кои не се знае каде се. Поголемиот дел

од муслиманите во светот не го прифаќа нивниот начин на борба, но не треба притоа да се потцени опасноста дека на Балканот голем број муслимани им се придружија во остварувањето на нивните цели. Интересни за анализа се нивните методи на дејствување. Прво, имаат терористички потфати, ги применуваат сите видови современа терористичка стратегија и тактика, како што се, атентати, киднапирања, подметнување пожари, експлозии и сл. Постои реална опасност од навлегување на радикалниот ислам на овие простори, со помош на албанските екстремни елементи. На пример, терористичката АНА подолго време си поигруваше со трпението на меѓународната заедница, бидејќи таа јавно покажуваше дека има територијални аспирации кон православните земји на Балканот. Постојат дивизии на Косово и на југот на Србија во областа која тие ја нарекуваат Дарданија: дивизијата Адем Јашари со штаб во Ѓњилане, дивизијата Скендербег со штаб во Дебар и во Тетово, дивизијата Малесија за подрачјето на Црна Гора со штаб во Улцињ и Скадар, а за просторот на Северна Грција е задолжена дивизијата Чамрија. Тоа се терористички операции од сепаратистички тип и се поврзани со исламскиот екстремизам од Азија и арапскиот свет. Цел е да се создаде единствена исламска држава на Полуостровот. Во нејзиниот состав би влегла и Рашко-полимската област, односно како што ја нарекуваат државата Санџак, дел од Црна Гора, Косово, делови од Македонија и Северна Грција. Босна и Херцеговина преку таа фантомска држава би имала територијална врска со исламските земји на Блискиот Исток. Цинизам се ставовите и информациите пласирани од УНМИК и КФОР дека не постои радикален исламски и албански фактор на Балканот како закана за мирот и безбедноста на регионот. Тоа се двојните стандарди во борбата против глобалниот тероризам, а нивните изјави секако дека се политички мотивирани.

ADNAN D.o.o. Lazani
Tel.: 048 / 473 315
Mob. 070 / 711 788

Büro Stuttgart
Tel. 0711 / 8 17 78 72
Fax 0711 / 8 17 78 73
Mobil 0171 / 5 46 32 20
e-mail: dautoski@web.de

Director Alija Dautoski
70469 STUTTGART - Leobenerstr. 33 - FEUERBACH

FREIBURG
OFFENBURG
KARLSRUHE
STUTTGART
ULM
AUGSBURG
MÜNCHEN
KUMANOVO
SKOPJE
GOSTIVAR
KICEVO

↓ VERBINDUNG MIT SPOJUVANJE SO ↓
STRUGA PRILEP
OHRID BITOLA

BALI D.o.o Struga
Mob. 070 / 247 920
0173 / 9410324

Büro Freiburg
Tel. 0761 / 500 235
Mob. 0170 / 411 7693

Büro Offenburg
Tel. 0781 / 17 48

Sekoja sreda, petok i nedela
Germanija - MAKEDONIJA
Sekoja sreda, sabota i nedela
Makedonija - GERMANIJA

Informacii i rezervacii od 900 do 2100 časot